

Režija, izvezenih ponedeljek, vsak...
Anton Corbec. — Lastnik...
3 mesece...
4 lire več.

Uredništvo: ul. J. U. ANA - Jugoslavija
Urednik: J. U. ANA
Tiskarna: Tiskarna Edinosti
3. 33. - in...
11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v...
Oglasi trgovcev in obrtnikov...
Oglasi denarnih zavodov...
Oglasi reklamacije se pošiljajo inkasno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Aškškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Jagić o sebi

V posebnem jugoslovenskem izdanku "Prager Presse" od 1. aprila 1923. je pokojni Vatroslav Jagić priobčil nekaj svojih spominov.
"Brez pretiranja morem reči — pravi Jagić — da leta 1860 do 1870, ki sem jih preživel v domovini, tvorijo najlepšo, jako rekočo epsko dobo mojega življenja." V krogu književni, in pedagoški, ki je njim tedaj Jagić sodeloval, so bili tudi Slovenci Macun, Erjavec in Tušek. Toda, že tedaj sta se pokazala dva pravca, ki sta se na nož pobijala med seboj. Prisko je do spopada med staro in mlajšo generacijo. In to ne le v politiki, ampak tudi v književnosti. Eni so se zbirali okoli Strossmayerja in so vztrajali na misli sporazuma z Madžarsko. To pa iz nezaupanja napram dunajski vladi. Drugi so hoteli priključitev k Dunaju. — Tem so načelovali Mažuranić, Kukuljević, nadškof Haulik in dr. V literaturi je stal na čelu mlajših slavni hrvatski zgodovinar Rački ni pripadal jim je tudi Jagić.
S podporo Strossmayerja so ustanovili znanstveni četrtletnik "Književnik", da dokazuje nasprotje, da smo zreli za tako ustanovo, čemur so stari odločno oporekali. Temu časopisu, ki je izhajal 3 leta, je posvečal Jagić vso svojo skrb in pažnjo tudi v namen, da se zasnujejo ožje vezi v jeziku in književnosti med Hrvati in Srbi.
Zanimivo in kaj značilno za tedanje duševnost in tesnocrnost tudi sicer odličnih Hrvatov, je, kar pripoveduje Jagić z ozirom na zblizevanje s Srbi v ortografiji. Jagić piše:
"Že izpušitev ene črke v kakem padežu je izzvala v krogih naših starejših silen odpor, ker so ga po krivem smatrali kot *honesajio srbstvu*. Še večji utis je napravila na njih izvolitev bivšega belgrajskega profesorja Gjure Daničića, — učenca Miklošičevega, znamenitega srbskega jezikoslovca in knjižničarja belgrajske narodne knjižnice — za tajnika nedavno osnovane akademije. In to je velika zasluga Strossmayerja, ki je mnogo pripomogla k boljsemu medsebojnemu zblizevanju Srbov in Hrvatov. To pa je v obeh tedanje madžarske vlade postavilo akademijo in poedine njene člane v kaj neugodno luč ter izzvalo mnoge težke posledice. Izvolitev Račkega za predsednika akademije je bila sicer potrjena, ali istočasno so ga odstavili z mesta deželnega šolskega nadzornika. S tem so mu hoteli o-

mogočiti nadaljnje bivanje v Zagrebu. Ali, tudi tu se je zavzel Strossmayer in doprinesel novo žrtev za akademijo. Po nekoliko letih je tudi mene iz neznatnih razlogov zadela nemilost iste vlade, ki je povsem zaplovlila v vode madžarske državne misli. *Kratkim polom so me odpustili iz službe*. S tem je bila dovršena kratka doba, ki sem jo preživel v domovini in na katero me vežejo spomini najintimnejše prijateljiske vezi z Račkim in Daničićem. Po dveh, treh letih je bila ta vez razbita. Mene je odločitev usode odnesla v Rusijo, prijatelja Daničića v Belgrad. In tako je Rački sam ostal v Zagrebu. Ostala pa je vendar skozi dolga leta bogata korespondenca med nami z bogato vsebino medsebojnega informiranja o napredkih in nazadkih toliko Jugoslovenske akademije znanosti, kolikor vsega narodnega stanja Hrvatov in Srbov. Samo enemu med nami (njemu, Jagiću) je bilo dano, da je doživel veliki rezultat zadnje svetovne vojne: *ujedinijenje Srbov, Hrvatov in Slovencev*.
Tako piše Jagić "o sebi". Te spomine o Jagićevi liniji v nacionalni politiki je posnela zagreb. "Riječ" v odgovor hrvatskim srbofobom, ki bi hoteli tudi Jagića reklamirati v svoje vrste. Sklicujejo se posebno na to, da se je Jagić nekoč v nekem zasebnem pismu izjavil za "federacijo".
"Riječ" pa odgovarja povsem umestno in pravilno: "Nočemo izsledovati, ali je ta trditve točna: taka sodba 85-letnega profesorja-filologa. Za nas je odločilna vsa njegova nacionalna linija. A ta je napačna tisti politiki, ki jo zastopa v 'Hrvatstvu' Srkulj (bivši zagrebski župan) in ki napada celo frankovce zato, ker so v nekem svitlem momentu izjavili, da *zemljepisni položaj Hrvatske ne sili ravno k osnutju posebne hrvatske države*..."
Za vsakega res razsodnega sodnika zadostuje za pravilno ocenjevanje Jagićeve splošne linije v njegovi nacionalni politiki že dejstvo samo, da je bil v najintimnejših zvezah in njihovih zvestih sodelavcih z velikimi borci za bratstvo med Hrvati in Srbi, z duševnimi velikani: Hrvatoma Strossmayerjem in Račkim in Srbom Daničićem. Sprito teh političnih in duhovnih veličin so sedanja kolovodje protijugoslovenskega besnila res pravi — pigmeji, ki označenim pojavom v novejši zgodovini Jugoslovenov ne segajo niti do gležnjev.

Italija

Mussolini se bo udeležil vzorčnega sejma v Castellammari. Legije iz pokrajina Abruzz in Molise mobilizirane.
CASTELLAMMARE ADR., 20. Včeraj je bil otvorjen v navzočnosti videmskega princa vzorčni sejem. Vse mesto in dežela se pripravljata na svečan sprejem ministrskega predsednika Mussolinija, ki obišče sejem še danes. Sinoči opolnoči je pričela mobilizacija državne milice v pokrajinah Abruzzi in Molise, t. j. vseh četnikov, ki pripadajo 11. coni. Mobilizacija se bo izvršila tekom današnjega dne, tako da bo z danes ob 16. uri vseh 8 legij zbranih. Tu sem prideta tudi glavni poveljniki 11. cone Acerbi in prvi poveljnik državne milice De Bono.
Tiraboschi pri Mussoliniju.
RIM, 20. Davi ob 10. 30 je sprejel Mussolini v palači Chigi poveljnika Tiraboschia, ki je nedavno preplaval Rokavski zaliv. Tiraboschi je ministrskemu predsedniku opisal vse podrobnosti svojega čina.
Svečana otvoritev enega izmed najdaljših mostov v Italiji.
VIDEM, 19. Ob navzočnosti številne množice, ki je prihitela iz vse dežele, ter zastopnikov raznih oblastev je videmski nadškof mons. Rossi blagoslovil most, ki pelje pri Dignanu čez Tilment. Most je eden izmed najdaljših v Italiji; dolg je 1 km ter sestavljen iz 35 obokov.
Sestanek ravnateljev fašistovskih glasil se bo vršil 23. in 25. t. m.
RIM, 20. Sestanek ravnateljev fašistovskih listov, ki je bil napovedan za 25. t. m., se bo vršil dne 23. avgusta ob 10. uri.
Železniška nesreča.
PISA, 20. Sinoči ob 18.30 je trčil vlak 1634 B, sestavljen iz praznih osebnih vagonov, ki je prihajal iz Florence, pod tukajšnjo postajo z neko lokomotivo. Zadnji vagoni vlaka so se zdrobili, in zavirač je bil ubit.
Pareto umrl.
CELIGNY, 20. Predvčeršnjim je umrl v svoji vili v Celignyju Vilfredo Pareto, slavni profesor politične ekonomije.

Jugoslavija

Finančni in gospodarski položaj Jugoslavije.
BELGRAD, 19. Finančni minister dr. Stojadinović je povabil včeraj ob 1. uri popoldne k sebi novinarje in jim izročil daljši ekspezo o finančnem položaju države.
Ugodna žetev.
V ekspozeju pravi najprej finančni minister, da je letošnja žetev uspešla jako dobro. Pridelalo se je okoli 170.000 vagonov pšenice, vsled česar je pričakovati, da bo iznašal izvoz pšenice okrog 30.000 vagonov, kar predstavlja vrednost 900 milijonov Din. Tudi slive so obrodile zelo dobro. Za izvoz bo prostih pet tisoč vagonov, kar znači vrednost 176 milijonov Din. Minister pravi,

da bo mogoče dobiti za izvoz teh dveh pridelkov preko milijarde tujih deviz, kar bo za državo velikega pomena. Na ta način doseže jugoslov. trgovska bilanca svoja ravnotežje. Glede izvoznih carin je dala Narodna banka trgovcem-izvoznikarjem poseben kredit v svrhu izvažanja, ki znaša 150 milijonov Din. Poleg tega je minister naglašal, da je storil vse, kar mu je bilo mogoče, da se v polnem obsegu uveljavita trud in delo poljedelskega dela jugoslov. naroda in da se omogoči izvoz jugoslov. pridelkov na inozemska tržišča.
Vzroki padca dinarja
Gvoreč o položaju na borzi je minister rekel, da je razburjenje glede padanja dinarja z ozirom na jugoslov. žetev nerazumljivo. Domači tisk je komentiral padec dinarja z zelo ozkim umevanjem ter je smatral to za stvar notranjih razmer in dogodkov. Res je sicer, da imajo tudi notranje razmere mnogo vpliva na valuto, jasno pa je, da je iskati vzroka današnji situaciji na borzi, onkraj naših mej, ker politične, gospodarske in finančne razmere pri nas sedaj niso nič neugodnejše nego so bile pred dvema ali tremi meseci.
Nasprotno moramo trditi, da se je stanje v vseh pravih znatno zboljšalo. Prve težkoče glede zadnjih volitev v narodno skupščino in formiranje vlade so srečno premagane. Parlamentarno življenje poteka v svojem normalnem pravcu. Narodna skupščina je privkral po vojni odobrila povečanje neposrednih davkov, ki prinašajo državi 500 milijonov Din. dohodkov in spravljajo s tem državni proračun v ravnotežje. Jasno je potem, da je treba vzroke za padec dinarja iskati izven mej jugoslov. države. Ministru se zdi, da je treba iskati vzrokov v dogodkih v Nemčiji, predvsem pa v tem, da je Nemčija odpovedala izplačevanje reparacijskih obveznosti. Minister je primerjal tečaj francoskega in belgijskega franka. Ugotovil je, da je francoski frank padel, dočim je dinar poskočil. Francoski frank je dne 1. januarja 1923. notiral 38.20 centimov, dne 27. avgusta pa samo še 30.45 cent. švicarske valute. Dinar pa je veljal 1. jan. 5.50, danes pa velja 5.85. Omenil je, da je francoski frank padel za četrtino svoje vrednosti. Dinar pa ne samo, da ni nič izgubil, ampak se je v gotovi meri celo popravil. Pripomnil je, da je tudi romunski lej padel od 3.10 na 2.45. Jugoslavija je med tem na valutnem polju ostala zelo konstantna. Med tem časom se je v tem oziru v Nemčiji izvršila velika izprememba. Nemška marka je izgubila vsako vrednost. Danes velja v Nemčiji dolar 4 milijone mark. Kalastrofa nemške valute je porazno vplivala tudi na nas. Dosti je naših državljanov, ki so imeli nemške marke, a katerimi so mnogo izgubili. Razen tega je Nemčija nesposobna kupovati mnoge jugoslov. proizvode.
Največja škoda, ki jo je povzročila katastrofa Nemčije, je ustavitve reparacij. Nemška vlada je naši državi, kakor tudi robarcijski komisiji naznanila, da z 12. av-

gustom ustavi sprejemanje novih naročil na račun reparacij. Ako je točna vest Wolfovega urada, da se oddajanje premoga Italiji podaljša, tedaj bomo mi oškodovani na prvem mestu, za nami pa Romunija in Grška. Zaradi tega je popolnoma upravičeno, da smo izjavili, da moramo prvi vložiti svoj najodločnejši protest proti nezvrševanju mednarodnih pogodb s strani Nemčije.
Stojadinović optimizem
Minister upa, da bo reparacijsko vprašanje povoljno rešeno. Po njegovem mnenju se finančno stanje stalno zboljšuje. Čim se sestane narodna skupščina, sprejme najprej zakon o taksah, nato državni proračun, zatem pa novi zakon o davkih. Vse to bo vplivalo, da se redni državni dohodki zvišajo in da se državno gospodarstvo potom štedenja privede v red. Radi tega moremo mirno gledati na fluktuacijo tečajev na borzi.
Uradniški zakon.
BELGRAD, 19. Uradniški zakon, ki ga je kralj že podpisal, bo objavljen v "Službenih Novinah" 1. septembra in bo stopil takoj v veljavo.
Gozdarski kongres.
BELGRAD, 19. V ponedeljek 20. t. m. se v Ljubljani otvori tretja glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega združenja. Predsednik kongresa bo baron Milan Turković, tajnik pa ing. Milan Marinović. Kongresa se udeležijo veliko število šumarjev iz vseh delov jugoslov. države, ki so večinoma danes odpotovali v Ljubljano. Od strani ministrstva šum se udeležijo kongresa načelnik Milorad Stanojković, Slavoljub Ilić, ministriški svetnik Zvonko Spengl, inšpektor Vukotić in Lujo Novak. Zelo verjetno je, da bo prisostvoval kongresu tudi minister šum Srškić, ki se sedaj mudi v Rogasji Slatini.
PRAGA, 19. Iz Češke so odpotovali na jugoslovenski šumarski kongres v Ljubljani delegat poljedelskega ministrstva dr. Simal, predsednik zveze čeških gozdarjev inž. Bedrih Fürst in inž. Malec.
Kraljev povratak na Bled.
BELGRAD, 19. Včeraj popoldne ob 16. se je kralj Aleksander vrnil v Topčider, odkoder je takoj odpotoval na Bled, kamor prispje danes popoldne.
Jugoslovenska delegacija na zasedanju Zveze narodov.
BELGRAD, 19. Za bližajoče se zasedanje Zveze narodov je določila vlada sledečo delegacijo: dr. Ninčić, dr. Laza Marković, Miljutin Jovanović, poslanik v Brnu in kot ekspert: profesor zagrebskega vseučilišča dr. Stražnički in narodni poslanec Vaso Jovanović.
Radić v Londonu?
LJUBLJANA, 20. "Slovenec" ima vest iz Zagreba, da je Radić v Londonu, kamor je bil pozvan od krogov konservativne stranke in sicer na izrecno željo angleške vlade. Isti list piše, da bo šel Radić iz Londona v Ameriko. Slične vesti imata tudi "Jutranji list" in belgrajska "Republika". Drugi listi pa pišejo o "Radićevi politični misliji na Angleškem" zelo rezervirano oziroma ironično.
Novo socijalistično glasilo.
MARIBOR, 18. Včeraj je izšlo v Mariboru v smislu sklepa celjskega kongresa slovenskih socijalistov mesto ustavljenega socijalističnega tednika "Enakost" novo glasilo SSJ, tednik "Socijalist". Uredništvo lista bo v Ljubljani, uprava pa v Mariboru, kjer se bo list tudi tiskal v socijalistični "Ljudski tiskarni".
Čehoslovaška
Masaryk poseti Belgrad in Bukarešto.
PRAGA, 19. "Narodni Listy" poročajo, da bo predsednik Masaryk prihodnji mesec obiskal Belgrad in Bukarešto.
Francija
Poincaré za tesno prijateljstvo med zavezniki tudi po vojni. Zasedba Porurja in brezposelnost na Angleškem. Odgovor Strossmayerja.
CHARLEVILLE, 19. Ob priliki odkritja spomenika padlim vojakom je ministriški predsednik Poincaré izpregovoril kakor navadno o odškodninskem vprašanju. Predvsem je opominjal zaveznike na nekdanjo zvezo med njimi, ki je bila v času stiske t. j. med vojno tako tesna. Ako je ta zveza rešila življenje Franciji in še marsikateri drugi zaveznici, zakaj naj bi bila danes nepotrebna? Angleška vlada se zelo moti, ako misli, da je zasedba Porurja vzrok brezposelnosti na Angleškem; kajti brezposelnost je bila na Angleškem pred zasedbo še večja kakor je danes. Poincaré noče sicer trditi, da se je Anglija z zasedbo Porurja okoristila, toda statistični podatki kazujejo, da so se zadnji čas trgovinske razmere na Angleškem izdatno izboljšale. Mesto, da bi zavezniki razpravljali o zakonitosti zasedbe Porurja, naj bi rajše razkumali z dejstvi in skušali najti kako praktično rešitev odškodninskega vprašanja, ki bi slonela na lojalni izvršitvi podpisanih mir. pogodb. Francija zahteva to in ničesar drugega. Kako se vendar smestijo oni, ki očitajo Franciji imperijalizem! Strossmayer je Franciji očital, predno je postal kancelar, da posnema Napoleona ter da s svojimi imperijalističnimi težnjami živja nemški narod. Kaj naj pa Francija danes reče o Nemčiji, ki je delala z vsemi močmi na to da se niena olačilna zmožnost

uniči, da ji na ta način ne bo treba plačati odškodnine? Zgodovina je v kratki dobi od leta 1870. do 1918. pokazala, da je mir, ki sloni na krivici, je začasen.
Anglež Billington zmagal pri palavalni tekmi v Parizu.
PARIZ, 19. Pri palavalni tekmi, ki se je vršila po Seini v Parizu na daljavo 11 km in 700 m, je dospel prvi Anglež David Billington; rabil je 3 ure in 5 minut. Za njim je prišel Italijan Costa Malito v 3 urah in 6 minutah.
Lloyd Birkenhead za Francijo.
PARIZ, 19. Skoro vsi tukajšnji listi so ponatnili članek Lloyda Birkenheada, ki ga je prinesel Francozom prijazni list "Daily Mail". Birkenhead pravi, da so se meseca januarja, ko je šlo za bodočnost Evrope in za odnose med Anglijo in Francijo, skoro vsi angleški juristi in politiki strinjali z Bonar Lawom, ki se je v bistvu tako-le izjavil napram Poincaréju: "Mi dvomimo, ali imate vi prav; toda vi imate pravico, da poskusite. Bog vam daj svoj blagoslov." Ko danes Anglija, pravi Birkenhead, zahteva od Francije, da zapusti Porurje, ne ravna pač logično.
Aeroplan — metalec torpedov.
PARIZ, 20. Journal naznanja, da so se vršili uspešni poskusi z novim aeroplanom, ki ima motor 600 konjskih sil in ki more vreči 700 kg težak torpedo. Aparat ima 3361 kg teže in napravi na uro 178 1/2 km.
"Evropa brez entente".
PARIZ, 20. Lord Rothermere je objavil pod naslovom "Evropa brez entente" članek, kjer pravi med drugim, da je angleška nota z dne 11. avgusta uničila uspehe prizadevanj kralja Edvarda, ustvaritelja zveze s Francijo pred 20. leti. Clankar trdi, da je zgodovina dokazala, da je tesna zveza med Anglijo in Francijo neobhodno potrebna za ohranitev miru v Evropi. Evropa brez entente pomeni ogromno pomnoženje oboroževanja. Ako hoče sedaj Anglija pospeševati delitev Evrope, mora takoj vpoklicati svoje vojake k zastavam, ne da bi smela čakati na začetek sovražnosti. Lord Rothermere opozarja, da sedaj Anglija ni več otok. Ogromen obseg Londona je napravil iz angleške prestolice največjo in najobčutnejšo tarčo sveta. Nobeno mesto evropske celine ni tako izpostavljeno zračnim napadom kakor London. Anglija je v takem položaju, da ne bi smela nastopati napram Franciji na tak način, kakor se to v zadnjem času večkrat dogaja. Tudi bi bila največja neumnost, ako bi kdo hotel razbiti entento in tako služiti interesom Nemčije.
Belgija
Belgijska kraljeva dvočla pride v severno Italijo.
BRUSELJ, 20. Kralj kraljica in princezinja Marija bodo odpotovali jutri na letovišče v Svico in severno Italijo.
Francoski odgovor v Bruslju.
BRUSELJ, 20. Tukajšnji francoski poslanik se je podal davi na zunanje ministrstvo ter izročil ministru Jaspardu besedilo francoskega odgovora na angleško noto.
Atentator na železnice v Aachenu prijet.
PARIZ, 20. Listi poročajo iz Bruslja, da je nemški inženir Menges, ki je bil are-

tiran kot načelnik organizacije atentatov v Aachenu, priznal, da je eden kolovodij uslužbenca, ki ima svojega načelnika v Nemčiji, in da je napravil več atentatov na železnice.
Anglija
Radić v Londonu.
LONDON, 20. Tu-sem je prispel vodja Hrvatov Radić.
Amerika
Zedinjene države in Porenje.
LONDON, 20. Reuterjeva agencija poroča iz Washingtona, da je bivši poveljnik ameriske ekspedcije v Porenju general Allen predložil državnemu oddelku načrt za rešitev odškodninskega vprašanja na podlagi ustanovitve samostojne porenjske države. V uradnih krogih pa prevladuje prepričanje, da bi ta predlog nemška vlada takoj zavrnila in da bi se moralo vsako posredovanje Zedinjenih držav skladati z ameriskimi interesi.
Grška
Delavska stavka na Grškem.
ATENE, 19. Danes je pričela tu delavska stavka, ki se je zelo naglo razširila tudi v druga mesta. Vlada je ukrenila vse potrebno za preskrbo mesta z živili in za ohranitev pomorskih zvez. Dalje je sklenila, da postavi vse propagatorje stavke, ki so bili poklicani pod orožje in so kot taki podvrženi vojaškemu zakonu, pred vojno sodišče.
Ogrska
Vprašanje ogrskega posojila. Madžari odklanjajo kontrolo male entente.
BUDIMPEŠTA, 20. Listi se obirnomo bavijo z vprašanjem ogrskega inozemskega posojila ter ugotavljajo, da ni še vlada dobila nikakega uradnega poročila o sklepkih konferencie male entente v Sinaji. "Nemzeti Ujság" piše, da je madžarska vlada še vedno pripravljena na direktna pogajanja z državami male entente, ampak tako, da ne bo pri tem dotaknjena nacionalna čast Madžarske. Listi izjavljajo v nadaljnjem, da ne bo madžarska vlada na noben način privolila v kako vojaško nadzorstvo male entente, ker da bi bilo to v nasprotju z trianosko mirovno pogodbo. Jasno je — pravi "Pester Lloyd" — da bo Madžarska dala mali ententi vse gospodarske in finančne garancije. Prav tako naravno pa je tudi, da ne more dati v gospodarskih vprašjih nikakih političnih in vojaških garancij, ker se to ne sklada s pojmom državne suverenosti.
Tajfun.
HONG KONG, 20. Silen tajfun je razsajal uro časa po vsej deželi. Veter je dosegel bržino 130 milj na uro. Veliko številno ladij je še pravočasno uslo gotovi pogubi. Treba je čakati na vzpostavo brzovojnih zvez, da se bo lahko zvedelo za skupno število mrtvih in ranjenih. Ravnotako ni mogoče še ugotoviti škode, ki jo je vihar povzročil na hišah in poljih. Neki angleški parnik je treščil z vso silo ob pomol. Vse moštvo je utonilo kljub južanskemu trudu kitajskih in evropskih mornarjev. Potopil se je tudi angleški podmornik.

DNEVNE VESTI

Medparlamentarna konferenca v Kopenhagenu o zaščiti manjšin
Poročevalce komisije za narodna in kolonialna vprašanja na medparlamentarni konferenci, ki se je vršila te dni v Kopenhagenu, Svicar dr. Pavel Usteri, je predložil načrt treh resolucij.
Prva zahteva od Društva narodov, naj izdela splošno veljavno zaščito manjšin, ki naj bi bila obvezna tudi za tiste države, ki so imele doslej svobodno roko napram svojim manjšinam! Za pa, da se predloženo besedilo oslanja večinoma na veljavne parizke pogodbe, ki štijo te osebe, ne priznavajo pa manjšini kot celoti nikakih pravic. Priznati pa treba, da novo besedilo donesla vendar neka zboljšanja parizkih pogodb. N. pr. to da se državljanu pravico, da se svobodno izjavi za to ali ono narodnost. Nadalje zahteva enako postopanje s pripadniki manjšin izlasti pri izvajanju agrarnih zakonov. Potem jezikovne olajšave ne le pri sodiščih, ampak tudi pri obvešanju z upravnimi oblastmi. Nič pa ni rečeno o rabi jezikov v parlamentu in na samoupravnih oblastvih. Olajšave se imajo priznati pripadnikom narodne manjšine, katere jetik govori znaten del prebivalstva. Ta določba pa je zelo dvomljive vrednosti, ker ni rečeno, kolik odstotek skupnega prebivalstva naj se smatra kot "znatno". Tudi ni rečeno, ali naj se pri tem vpoštevava vseskupno prebivalstvo države, ali pa le prebivalstvo tistega ozemlja, kjer živi manjšinsko naseljenje. Mi v Jujski Krajini tvorimo n. pr. le mal del skupnega prebivalstva v državi, na tem našem ozemlju pa smo vsesko "znaten odstotek".
Napredek pomeni II. resolucija, ki priporoča ustanovitev *paritetnih komisij*, ki naj se v mešanih državah sestavijo iz različnih narodnosti in ki naj bi iskale mirno rešitev spornih vprašanj. Predlagatelj se nadeja, da se s tem zmanjša število pritožb, ki prihajajo Društvu narodov. Misel je dobra, seveda na predpostavki, da bo blaga volja na vseh straneh.
Tretja resolucija zahteva stalno komisijo za manjšinska vprašanja pri svetovnem Društvu narodov. Ta komisija naj bo vsposobljena juristično in socijalno-politično. Proučuje naj manjšinske tožbe, pripravljene od tajništva, ter naj poroča svetovalstvu. More prijeti tudi orekavke na čiu mesta. V kratkem času naj

predlaga odločitev in potem naj svetovalstvo ugotovi pritožbi, ali pa jo odkloni kot neopravičeno. Če se ta predlog udelevi, bo odpravljen nedostatek, ki je bil doslej v tem, da so pritožbe težko neručene iz političnih razlogov. Uvesti pa bi se moralo kontradiktorno postopanje, to je, da bi bili na razpravah navzoči zastopniki manjšine, ki si pritožbo, in države, proti kateri je naperjena pritožba.
Dosedanje postopanje društva narodov s pritožbami manjšin je namreč zelo razočaralo. Tajništvo sicer pridno "študira" te pritožbe, potem pa jih niti ne odklanja, niti ne rešuje. Tako se izgubljajo diplomatično vsake mučne more rešitve. Če se posestno stanje n. pr. n. se manjine pred slovesnim sprejemom zaščite manjšin od strani Društva narodov primerja današnjim našim posestnim stanjem, mora izid ogorčiti vsakogar in le želiti moramo, da predloži medparlamentarne konference donesejo vsaj tista zboljšanja, ki jih vsebujejo.
Črnogora in njeni obrekovalci
Pod tem naslovom piše arditovski glasilo "Fianna Nera" od 12. avgusta:
"V Rimu je bival nekaj časa — pred leti — Savo Razpopović, heroj, ki ga je pokojni kralj Nikola na bojišču trikrat poljubil, izročivši mu hrabrostno svetinjo. Slučajno smo bili navzoči v Rimu, ko je triletni sinček Razpopovičev s kamnom razbil šipo nekega okna. In to je bil, moremo reči, edini zločin, ki so zagrešili tisoč Črnogorcev v Italiji. V tistem hipu je šel mimo nekdo prijatelj lista "Corriere della Sera" (ki je tudi sedaj v opoziciji proti Mussolinijevi vladi), ki je — obrnivši se do občinstva — zaklical zmagovestno: "Tu, vidite, da je opravljeno, da črnogorsko ljudstvo izgubi svobodo..."
Je tako, o arditih Italije: tudi Črnogora ima veliko število sovražnikov, obrekovalcev, ki jih na sploh plačuje francosko poslanstvo. V tem pogledu ni došlo zastoj samo v minotem letu kakih dvajset milijonov v Banca di Scoto — in pa od srbskega in čehoslovskega poslanstva.
Ne tajimo, da ne bi bila tudi med Črnogorci kaka stara munja, ki — v dobri veri —, skoduje in dela zapreke lastni stvari v nje napredovanju k sakrosanktni rešitvi. Ali gre le za malo moč — ki jih je sličnih v vsakem narodu — od katerih se ne more pričakovati nič koristnega. Zato pa, slavne Fiamme Nere, imajte

v spominu stvar svobode črnogorskega ljudstva je danes sveta za vsako plemenito dušo. Zato naj vas nobena nizkotna zavijača, nobena laž, ki se razširja prostajski, da bi ji (stvari Črnogorci) odvzela veljavo, ne skloni, da bi odnehal od nje plemenite zaščite, kakor ste jo izvajali dosedaj.

Imajte pred očmi, da korumpirani sovražniki, ki imajo interes na tem, da bi tej stvari odvzeli veljavo, delajo noč in dan, poskušajo se najizkrotnejših in nevrrednih sredstev. Vedite, omehkuzeni obkrovalci in prodanci — da ne branimo mi le ene ali deset oseb, ampak tišočno svobodo heroičnega ljudstva in da jo bomo branili do konca.

Občudovani moramo »Fiammo Nero«, da s tako srditostjo brni — izgubljeno pozicijo! Bodočo usodo Črnogore so doleteli policajski zastopniki, ko so v Podgorici proglasili priključitev Črnogore k novi jugoslovnski državi. Ta sklep je sankcioniran tudi z dejstvom, da Črnogora pošilja svoje zastopnike v belgradsko skupščino, kjer sodelujejo aktivno na nortranjem urejevanju države. Bodočo usodo Črnogorcev so doleteli tudi mednarodne pogodbe, ki jih je podpisala tudi Italija in moramo pri tem opozoriti, da so prejšnje in da tudi natehnik sedanje vlade ob vsaki priliki slovesno naglašajo, da bo Italija spoštovala sklenjene pogodbe in da bo lojso sodelovala na njih izvedbi. Arditri pri »Fiammi Neru« pa bi hoteli, da bi se Italija iznevrila svojemu lastnemu podpisu in lastni slovesni dani besedi in da bi si s tem okalila svoje ime in ugled pred svetom! In s tem — seveda — tudi vsako zaupanje.

Kar se tiče pretežno neoporečnega vedenja črnogorskih emigrantov, se nečemo prekratiti, ker nimamo konkretnih podatkov. Ugotvimo, da je velika večina teh ubežnikov — ali svojevolično, ali pod morajo — že zapustila Italijo ter da je načelnik tiste — senca, ki se je imenovala »črnogorska vlada« v Rimu, tudi moral pobrati svoje ministrske pečate in da se potika menda sedaj v Ameriki, kjer pa tudi ni — kakor glase razna poročila — nič kaj dobrodošel gost. Pač pa se je dan zopet imenoval ime gosoda »ministrskega predsednika« Radiceva, češ, da se tam sestane s Stjepan Radicem, ki absolutno ravna kot svojo »republikansko« — odisejo. Če kaj, morajo te vesti le še bolj kompromitirati »sveto črnogorsko stvar«!

Vojnim okoldovancem. Kr. prefektura v Trstu (vojno-odškodninski urad) nam je poslala navodila, kako naj vojni okoldovanci ravnaajo z benežjskimi obveznicami, ki jih prejmejo kot plačilo za vojno škodo. Navodila vsebujejo iste pripombe, kakor nam jih je pred kratkoro dostavila Finančna intendenca in ki smo jih tudi objavili. Odškodninski urad navaja prednost, ki jih imajo te obveznice kot državne obveznice; da so proste vseh pristojbin; vojni okoldovanci dobi penzijo, ako je bila njegova obveznica pri vsakofrstnem izrežanju izveljavljena; država jih bo gotovo plačala v teku 25 let; letno nesejo 3,50% obresti, ki jih izplačuje država polletno; vojni okoldovance lahko plača davke z odzidi, ki mu dajo pravico do obresti poljubnega dne v polletju predno zapadejo. Odškodninski urad svari okoldovance pred spekulacijo ter jim svetuje, naj ne prodajo obveznic. Ako hočejo na vsaki način priti do denarja, naj se obrnejo s prejšnjo za predjem na Konsorcijski denarni zavod (Consorzio di Istituti) pred predsedstvom zavoda Banca d'Italia ali na članice tega konsorcija, oziroma na njihove podružnice: Banca d'Italia, Banco di Napoli, Banco di Sicilia, Istituto Nazionale delle Assicurazioni, Banca Commerciale Italiana, Credito Italiano, Banco di Roma, Istituto federale di credito per il risorgimento delle Venezia (Zvezni kreditni zavod za obnovitev Benečij v Benečkah).

Ostali v tem konsorcijski včlanjeni zavodi ne pridejo v poštev za naše okoldovance. Ti zavodi izplačajo okoldovancem poloviti obveznice gotovo vsoto kot predjem; obveznice ostane last okoldovance. Okoldovane plača zavodu kot obresti la razliko med 3,50%, ki jih zavod dvigne na polletni zapredih pri državnih blagajnah, in med odstotki, ki jih zavod sicer zahteva kot obresti za posojila. Ako hoče okoldovance prodati obveznice, mu zavod takoj izplača na račun 60% nominalne vrednosti obveznice, razliko med 60% in prodajno ceno dobi okoldovance, ko zavod proda obveznico.

Zemljski ostanek Viljema Oberdana identifikacija. Kakor poročajo tukajšnji listi in brozovani dopisni urad Stefani, je komisija za ugotovitev istovetnosti Oberdanovega trupla na podlagi poročila comar. Banellije ter izpričanja številnih prič in na podlagi natančne preiskave okolišč, ki so izklopala na tržaškem poltopalisku pri Sv. Anži, prijavila to okoliščje za prave zemljske ostanke Viljema Oberdana.

Nemška znanost v veliki nevarnosti. Težek udarec je zadela nemško znanost in znanstvenike; Založniki znanstvenih del so izjavili, da z ozirom na ogromne piling vrednosti marke ne morejo več misliti na to, da bi v doglednem času izdajali znanstvena dela. Ta vest je naravnala na vso nemško javnost globok utis; vsi listi se bavijo v obširnih člankih s tem dejstvom in s posledicami, ki bi znale nastati, če bodo naenkrat izločeni iz vseobsega znanstvenega splošnega doprinosi nemških učenjakov. Seveda pri teh razmotiranjih prihajajo na dan vsi možni politični argumenti; med tem ko nekateri listi mečejo na tvo in desno z obtožbami ter iščejo odgovorne povsod, le

doma ne, kličejo drugi po vsečloveški solidarnosti, naj pomaga v interese človeštva.

Na državnem moškem učiteljsku v Ljubljani je vpisovanje v I. letnik dne 5. septembra 1923. od 9. do 12. ure dopoldne, v vadnico pa dne 10. septembra od 8. do 10. ure dopoldne. Sprejemni izpiti se vrše dne 6. septembra od 8. do 12. ure. Bivši gojenci zavoda se vpisujejo dne 11. septembra od 10. do 12. ure. Ponavljalni izpiti se vrše dne 7. in 10. septembra po sporedu, ki je objavljen na razglasni deski v zavodu. Šolsko leto 1923. - 24. prične dne 12. septembra ob 8. uri.

Zborovanje železničarjev - ponesrečencev. Napovedanega zborovanja bivših železničarjev, ki imajo vsled kake nezgode pravico do rente, se je vdeležilo veliko število prizadetih. Izvolilo so si iz svoje srede akcijski odbor ter sklenili, da sestavijo obširno spomenico na rimsko vlado, v kateri bodo opozorili svoj neznojni položaj in svoje zahteve.

K odpravi imena »Tirol«. Poročali smo že, da je tridentinski prefekt izdal ferman, da se pod kaznijo mora opustiti raba imen »Tirol«, »Tiroler«, »Südtirol« itd. Južnotirolski list »Tiroler«, ki bo tudi moral menjati ime, se v dolgem članku postavlja od svojega imena. leta številka tega lista prinaša tudi članke vseh štirih nemških poslancev, kateri se bavijo tudi s tem najnovejšim nasilvom ter med drugim označujejo ukrep tridentinskega prefekta kot največjo politično napako, kar jih je v zadnjem času storila uradna Italija. Nemški listi izven Tirola se ne omejujejo na to, da prinašajo brzojavne vesti o tem dogodku ampak posevajo zadevi obširne članke, tako n. pr. da imenujemo najvažnejše liste: »Reichspost« in »Neue Freie Presse« na Dunaju, »Kölnische Volkszeitung« v Kölnu, »Münchener Neueste Nachrichten« v Monakovem.

Erarične pristojbine pri športnih prireditvah. Tržaška finančna intendenca opozarja, da je z dnem 1. avgusta t. l. povišana erarična pristojbina na vsotopnino k športnim prireditvam vsake vrste od 10 na 15 odstotkov. Izjemo tvorijo konjske dirke, pri katerih znaša pristojbina 20 odstotkov.

Kolkovski predpis za gostilničarje. Kr. finančna intendenca v Trstu nas prosi, da objavimo sledeče: »Obratovalci prenočišč, gostilni in obedovalšč, ki so klasificirani kot luksuzni; obrati, obrabi prvega in drugega razreda, se opozarjajo, da morajo pod kaznijo vporabljeni za plačevanje pristojbin na svojih različnih dvojevnih kolkovnih znamkah, ki so preprečene z besedo »Alberghis«.

Evharistični kongres v Zagrebu. Preteklo nedeljo se je v Zagrebu otvoril na slovesen način evharistični kongres. Papeža zastopa nuncij Pelegrinetti, ki je dospel v Zagreb v soboto ter bil sprejet od zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in številnega občinstva. Kongres se bo bavil v glavnem z verskimi vprašanji.

Popravek. V dnevni vesti nedeljske številke »Ne mešajmo pojmov« ima stavek v 30. vrsti pravilno začeti tako: »Princip ni sprožil strela iz osebnih nagibov, iz maščevanja, radi koristi, ali kaj takega...« Iz logičnega smisla stavka je sicer to brez daljšega razvidno.

Liktorski sveženj. Prijatelj nam piše: Od Rimljanov sem niso bili fašisti prvi, ki so zopet prevzeli v svoj grb to znamenje moči. Pred petindvajsetimi leti je bil sveženj znak takrat največji slovenski kulturni organizaciji, Mohorjevi družbi v Celovcu. Tiskala ga je na slovenski strani svojih koledarjev. Tožko v kroniko liktorskega svežnja!

iz tržaškega življenja

Samomor mladega orožnika. Na orožniški postaji v ulici Cologna je že detj časa vršil službo orožnik Humbert Carlini, star 19 let, rodom iz Tovevnanu Romano blizu Rima. Mladenič je postal v zadnjem času zelo otožen. Njegovi tovariši, ki so opazili to izpremembo, so se ji spopetkoma nekoliko čudili, a ji niso pripisovali nobene važnosti. Mislijo so, da se bo časoma mladi tovariš že razvedril. A usoda je hotela drugače.

Preteklo nedeljo predpoldne je misdenič izvršil svoj mračen sklep. Iz službenega samokresa si je pogal kroglo v prsi.

Pok je privabil v sobo mladeničeve tovariše. Ko so premagali prvotno presenečenje, v katero jih je spravil tragični prizor, so poklicali telefonično na kce mesta zdravniška rešilne postaje. Žalibog je bila za mladeniča vsaka človeška pomoč zaman; krogla mu je prebila srce. Zdravnik ni mogel storiti drugega, kakor ugotoviti smrt mladega orožnika.

Vzroki, ki so Carlinja prignali v smrt, niso znani. Ždi se, da je bilo temu krivo veliko domotožje, ki je razvidno iz pisem, ki jih je mladenič pisal domačim. Najbrž je pri tem žalostnem dogodku vmes kaka srčna zadeva, katero je pa samomorilec skrbno skrival napram tovarišem.

Tragične posledice igranja z orožjem: mlado človeško življenje amica. Neštete so nesreče, ki so se pripetile radi neprevidnega ravnanja z orožjem, a kljub temu se še vedno dogajajo. V sedanjem povojnem času je postalo orožje navadna stvar. Posebno mladi ljudje čutijo potrebo nositi pri sebi samokres in zato ni čudno, če je orožje v takih rokah pogostoma predmet nevarnih dvopitov, ki priznanogokrat žalostno končajo.

Slučen dogodek se je pripetil preteklo nedeljo zjutraj v Bankovljah - Bovedo, v hiši št.

1525, kjer stanoje družina Coslovich. V tem stanovanju so bili omenjeni dva zbrani v sobi trije mladeniči-fašisti: 19-letni Cesare Coslovich, njegov par let mlajši brat in prijatelj obeh, Mikšam Barich, star 18 let, stanujoč v Rojanu. Poslednji je prenočil pri Coslovichovih, kjer se je večer prej zakasnil v Bankovljah. Mladenič je imel pri sebi velik samokres. V kuhinji se je nahajala mati bratov Coslovich in njihova sestra.

Mladeniči so se nekoliko časa pogovarjali ter se šlihi. Končno je Barich potegnil samokres in se začel igrati z njim. V hiši ga je nameril na starjšega Coslovicha. Nevarni slučaj je hotel, da se je samokres pri tem sprožil in krogla je zadela Cesara Coslovicha v čelo. Mladenič je teletni po tleh ter oblašal nezavesten. Poki je privabil v sobo mladeničeve domače, ki so vsi obpani in zmedenji skušali na kakšen način pomagati ranjencu. O dogodku je bila telefonično potem obveščena rešilna postaja, odkoder je kmalu potem prihlel na lice mesta zdravnik, ki pa je takoj spoznal, da je nesrečni mladenič že artev; krogla mu je namreč prebila glavo.

Truplo so pustili na licu mesta, od koder so ga pozneje na ukaz sodne komisije prepeljali v mrtvašnico mestne bolnišnice, kjer je bilo večerj popoldne rezano od zdravnikov izvedencev.

Neprostovoljni morilec Barich je v splošni zmedbi, ki je nastala po njegovem činu, pobegnil iz stanovanja Coslovichovih, rekod, da se gre javiti orožnikom. Toda to se ni zgodilo. Mladenič je izginil ne ve kam. Policijsko obvestilo ga v svo vrnemo zasedajo.

Žepna tatvina. Medtem ko se je uradnik Anton Benedetti, star 63 let, stanujoč v ulici G. D'Annunzio št. 4, predvčeršnjim popoldne nahajal med množico, ki je pred glavnim vhodom mestne bolnišnice čakala da obišče svoje znance v bolnišnici, mu je neznan tat ukradel iz telovnikovega žepa srebrno uro in zlato verzično s priveskom, oboje vredno okoli 400 lir. Benedetti, ki je zapazil tatvino sele pozneje, jo je naznanil policijskemu agentu, ki vrši službo v mestni bolnišnici.

Radi stegavje. Vled ovadbe nekoga Julijana Ciabatti, stanujočega v ulici Ferreria št. 1, je policijska oblast dala arretirati 31-letnega Albina Diru in 40-letnega Germana Perini, oba doma iz Chiogge. Moža sta oblozlena, da sta osleparila Ciabattija za znesek 2000 lir.

Arrestacija nepoštevnega finančnega uradnika. Na podlagi ovadbe, ki jo je napravilo ravnateljstvo finančne intendenca v Trstu, je bil arretiran uradnik Ivan Mastrocinqua, rodom iz Saberno in stanujoč v našem mestu. Omenjeno ravnateljstvo dolži moža, da si je neupravičeno pripravljal v svojem mestu Mastrocinqua je bil odveden v zapore v ulici Coroneo.

Živa baklja. Preteklo nedeljo popoldne je zabeznica Eleonora Stanta, stara 55 let, stanujoča v ulici Ugo Foscolo št. 28, hotela prižgati plin na ognjišču. Pri tem poslu se je preveč približala ognjišču in močni plame je užgal ženski obleko. V hitu je bila ta v plamenu. K sreči so domači Stantave takoj prihiteji na pomoč. Strgali so raz žensko gorajo obleko ter jo tako rešili strašne smrti. Kljub temu je Stanta z dobrih hude opekline po rokah in po ramenih. Sprejmi so jo v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v oddelček za kožne bolezni. Okrevala bo v 3 tednih.

Nesreča z karbidovo svetilko. Predsedničjim so prepeljali v mestno bolnišnico težaka Petra Filippi, stanujočega v ulici Slataper št. 26. Mož je imel široke opekline po obrazu in po očeh. Povedal je, da se je malo nahajal v nekem bufetu v Grljanu, kjer je nenadoma v njegovi bližini eksplodirala karbidova svetilka ter ga pokloščevala na opisani način. Zdravnik je spoznal posledice, ki jih je imel Filippi, za precej nevarne, posebno kar se tiče oči. Mož je ostal v bolnišnici.

DAROVI

Za »Šolsko društvo« se je nabralo v veselju družbi na senanju v Jelšanah 67.— lir.

Borzna poročila.

Trst, 20. avgusta 1923

Cosulich	209
Dalmatia	255
Gerolmitch	1170
Libera Triestina	411
Lloyd	1415
Lussino	646
Martinovich	138
Oceania	110
Fremuda	615
Tripovich	785
Ampela	501
Cement Dalmatia	270
Cement Spalato	226

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 20. avgusta 1923

ogrske krome	0,10	0,13
avstrijske krome	0,0325	0,0335
čehoslovške krome	68	68,50
dinarji	24,30	21,60
leji	9,50	10,50
marke	0,0006	0,0007
dolarji	28,20	28,35
francoski franki	129,50	130
švicarski franki	431	424
angleški funti papirnat	106,25	106,50

X. redni občni zbor

ki se bo vršil dne 28. avgusta 1923 ob 17. uri v uradnih prostorih hranilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva.
 2. Poročilo nadzornikstva.
 3. Potrditev računskega zaključka za l. 1922.
 4. Volitev načelnikstva in nadzornikstva.
 5. Slučajnosti.
- IDRIJA, dne 19. avgusta 1923. (464) ODBOR.

Ninca Mislej
Andrej Mušič
poročena
Sežana 19. 8. 1923 Senožeče 464

Mali oglasi

SIVALNI STROJ »Singer« zajamčen se prodaja na obroke. Kupujejo ee stari stroji, sprejemajo se popravila. Acquedotto 25. 1155

KLAVIR, v dobrem stanju, se prod. Natancneja posojila daje Alfred Bregant, tajnik S. I. D. P. Podgora 200. 1150

DEKLE nad 17 let staro, išče majhna družina za celodnevna hišna dela. Predstaviti se via Imbriani 6-l desmo. 1154

POSTELJA z vzmetjo l. 90.—, otomana l. 50.— in drugo pohištvo, se prodaja radi ee. Etve, Piazza Cornelia Romana 1, vrata 28. 1151

DIJAKA od 11—14 let se sprejmeta na stanovanje hrano in oskrbo pri dobri družini v Mariboru, naslov pove Upravništvo. 1152

HISA s trgovino se prod. v Černikah št. 21. 1127

KUJUJEM dravno cunje. Plačujem od 60 do 150. Kupujem tudi žimo in preče. Via Solitario 1. 1129

DEKLE se sprejme v trgovino z mešnim blagom. Prednost imajo lista, ki so večja italijanskega jezika in šivanja. Nastop takoj. Ako je le mogoče, zglasiti se osebno. Naslov pove upravništvo. 1131

SREDNJE posestvo je naprodaj vsled preselitve v Jugoslavijo. Pojavnila: Begar Anton, gostilničar, Sežana. 1134

BABICA, diplomirana, govori slovensko sprejemna noseče. Prijazna potreba. Najstrožja tajnost. Corso Garibaldi 23-l. 1140

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Montecenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Periot, via S. Francesco 15, II. 45

KRONE, srebro, zlato in platino kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 855

PLISSE. Delo hitro in natančno, velike in majhne oblike, podviti, na paljšico in na harmoniko. Oliva de Battisti, Via S. Sebastiano št. 4-III Trst. Vhod pri prodaji listov. 51

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove na podlagi svojih študij vsakemu svojo preteklost, sedanost in bodočnost. Gorica, Rastello 41. 1090

Podpisana naznanja, da je njen soprog ANTON SANKOVIČ danes preminul. — Pogreb se bo vršil v torek, 21. t. m., ob 3. uri iz via Madonna 19. TRST, 20. avgusta 1923. (465) Marija, soproga.

Stara znana zlatarna MIH. ZITRIN Corso Vitt. Em. III. 47 kupuje in zamenjuje zlato, srebro in trage kamne po najugodnejših cenah. — Lastna delavnica za izdelovanje in popravila vseh v to stroko spadajočih del. (53)

Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji — registrirana zadruga z neomejeno zavezo — vabi na svoj

X. redni občni zbor

ki se bo vršil dne 28. avgusta 1923 ob 17. uri v uradnih prostorih hranilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva.
 2. Poročilo nadzornikstva.
 3. Potrditev računskega zaključka za l. 1922.
 4. Volitev načelnikstva in nadzornikstva.
 5. Slučajnosti.
- IDRIJA, dne 19. avgusta 1923. (464) ODBOR.

ZUPANSTVO RENČE

Dražbeni oklic.

Dne 26. avgusta 1923 ob 9. uri predpoldne se bo vršila v občinski pisarni dražba občinskega posestva, imenovanega »Falador« obstoječega iz 4 stavbenih parcel in hleva s senikom. Nadaljne informacije se dobija v občinskem uradu v Renčah.

ZUPANSTVO OBČINE RENČE dne 18. avgusta 1923. Župan: Franjo Duršot.

Na prodaj

Je posestvo, v neposredni bližini Maribora, obsegajoče petnajst oravov, 300 kvadratnih klafetrov. Od tega 4/4, orala vinograda. Daje sadni vrt, vrt za sočivje, polje, travniki in gozd. Poslopja: stanovanjska hiša 5 sob, kuhinja, shramba, velika stiskalnica, 2 hiši za viničarje, 3 kleti, hlev, shramba za vozove in za seno ter druge prikljike. Krava, konj in voz. Cene 900.000 lir. Ponudbe pod: »Vinograd« na upravništvu »Edinosti«. (467)

Majstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica registrirana zadruga z omejenim poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torrebianca števil. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4% večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Št. telef. 25-67.

Insertirajte v »Edinosti«

Odhodi in prihodi vlakov

JUŽNI KOLODVOR, Trst, Tržič, Červinjan, Portogruaro - Benetke. Odhodi: 0.15 o.; 5.— eks.; 5.35 brz.; 9.40 o.; 10.10 brz.; 14.— eks.; 15.40 o.; 18.— o.; 19.05 eks. Dohodi: 0.40 eks.; 5.40 o.; 8.15 o.; 10.05 eks.; 14.— brz.; 15.40 eks.; 19.23 o.; 23.25 eks.

Trst, Gorica, Kormin, Videm (Udine). Odhodi: 6.05 o.; 8.— o.; 9.40 o.; 13.10 o.; 16.40 brz.; 18.— o. Dohodi: 8.15 o.; 10.45 o.; 12.40 brz.; 16.50 o.; 18.50 o.; 22.45 o.

Trst, Nabrežina, Divača, St. Peter, Postojna. Odhodi: 0.40 eks.; 5.15 brz.; 7.00 brz. 8.30 o.; 11.00 brz.; 16.10 o.; 19.45 brz. Dohodi: 3.30 eks.; 7.15 o.; 9.25 brz.; 12.20 o.; 18.30 brz.; 20.30 o.; 21.20 brz.; 23.50 o.

KOLODVOR PRI SV. ANDREJU (državni), Trst, Koper, Buje, Porč. Odhodi: 5.40, 8.50*, 12.35, 18.30*. Dohodi: 8.30*, 12.30, 17.55*, 21.25.

Trst, Gorica, Podbrdo. Odhodi: 5.35 brz.; 6.10 o.; 16.30 brz.; 17.25 o. Dohodi: 7.45 o.; 12.25 brz.; 21.15 o.; 23.45 brz.

Trst, Hrpelje, Buzet, Pula. Odhodi: 5.25 o.; 12. 55* brz.; 18.25 o. Dohodi: 7.35, 10.05 o.; 15.50* brz.; 21.32 o. * Ne vozi ob nedeljah.

PODLISTEK

ANNIE VIVANTI;

KIRKA (26)

Roman Merije Tarnovske. - Poalovenila G. B.

»Sedaj boš videla, sedaj boš videla.« je neprestano pravil s smehom onodhoda. »Sedi tja, sedi tja.« in me je porinil v zaslonjč. Boževskij, v molkih obvezah, na molki blažni, naju je gledal... Hotela sem mu pomagati, hotela sem mu govoriti... A že me je imela v oblianti blodna nepresničnost. Občutek zaspasnosti in drevenelosti me je sladko objel. Meji napeti živci so se zrušili. Premejala je vsa tesnoba. Bilo mi je, kakor da bi se potopila v tekočino.

Videla sem Boževskija, kako je bil razdražen in obražal glavo sem in tja; in jaz, pogreznjena v sladko utrujenost, sem ga opazovala in bila vesela, da ne trpim. Videla sem, kako leži Stahl raztegnjen na divanu z neumim nasmevom na ustnih... Nenadoma zakliče Boževskij. Čula sem ga, in ni me bilo večja, odgovorjati mu.

Dvignil se je in sedež naju je opazoval. Obrčal je neprestano oči in naju klical; vpil je. Nato je jel jokati.

Čula sem tisti jok; a ona mrtvičasta blažnost, ki me je obdajala, me je držala isobam, ležečo in medlo; tudi jaz sem se smehljala, ker sem se čutila oddaljeno in odtrgano od vsakega trpljenja.

Tedaj vidim, kako si Boževskij z upognejnimi rokami izpraška in trga vratno obvezo. Vleče, trga besno, naglo in joka kakor kaščen zaprt pes.

Smehljala sem se, to vem, in gledala, sedeča na neslonjaču. Stahl je zaprl oči in spal. ... Ko je bil mrtev vrst odkrit, niso prenehale besne in nagle kretnje...

Kaj so tedaj gledale moje oči, o tem ne govorim...

Tako je umrl Sergij Boževskij, najlepši ulanec carjeve straže. XIX. Po vsem tem se odpre pred menoj prepada, v katerega se je vse pogreznilo. Tudi moj razum. Moj razum... Čutila sem, kakor da bi se nekaj odtrgalo od mene, omahovalo, padlo.

izginilo v oni prepad med mrliče. Da bi isto zopet našla, bi morala takati med mrtvice... In vendar se včasih nič ne zavedam, da bi bila kaj izgubila. Svedem se in smehom vsa smehljajča, brezvestna, skoro da lažja radi prazne shrambice v mojih možganih.

A za hip se ustrašim. Čutim se izgubljeno... Stiskam se za senj; in klidem na pomoč vse modre svetovalce. Toda v mojih usrahnih sencih se je vgnezdila blažnost.

Zakaj vstaja iz moje mladosti spomin in mi prihaja nasproti? Sem v zavodu a ne vem kje. Ob uri solnčnega zatona se igram v vrtu vesela in sama sredi travnika... Vidim marjetice že zaprte in porudele, ki epv v travni. Nekdo zakliče moje ime.

Dvignem oči in tam z obna nekoga stolpčiča, kamor nihče ne vetopi, zagledam glavico svoje tovarisnice Tatjane: »Pridi Mural Pridi hitro! Tu je polno lastavci!«

»Polno lastavci!... Spomin se še, o kakšnih veseljem se me navdala te tri bešede.

Zmisljivji se po temnih stolpčičah, sem stekla gor; povrnila sem nazaj obraz — in znašala sem se s Tatjano v tim, akovo temni in, da, da! — bilo je polno lastavci!...